

Przedpłata
wraz
z przesyłką
pocztową
wynosi
6 zł. a. w.
rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCJA
i
Administracja
we Lwowie
przy ulicy
Hetmańskiej
1. 12.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 24.

Dnia 22. grudnia 1896.

XXIII. rocznik.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: **Teofil Merunowicz.**

Treść: Ogłoszenia. — Okólniki od Wydziału Związku. — Interpelacya w sprawie dwuprocentowej należności od dochodów z wkładów oszczędności. — Czy dla rękodzielników są odpowiedniejsze Kasy pożyczkowe Raiffeisena, albo też Towarzystwa zaliczkowe systemu Schultze'a z Delitsch? — Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc listopad 1896. — Ze Związku.

Ogłoszenie.

Prenumerata czasopisma „Związek” **podwyższoną** została, w myśl uchwały **XXII.** Walnego zgromadzenia Delegatów Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych z 5 na **6 (sześć) zł. rocznie**, począwszy od 1. stycznia 1897 roku.

Wydawnictwo.

Ogłoszenie.

Podaje się niniejszem do powszechnej wiadomości, że stowarzyszenie pod firmą: „*Bank chrześcijański w Kosowie — zarejestrowane z ograniczoną poręczą*”, uchwałą Wydziału z dnia 12. b. m. ze Związku wykluczonem zostało.

Lwów, 13. grudnia 1896.

Z Wydziału Związku stow. zarob. i gosp.

Wojciech Biechoński,
zast. prezesa.

Narcyz Ulmer,
sekretarz.

L. 2.616.

OKÓLNİK.

XXII. Walne zgromadzenie Delegatów Związku, wybrało na posiedzeniu dnia 24. października 1896 r. jednogłośnie na trzecią z rzędu kadencyą Prezesem Związku p. Stanisława Szczepanowskiego i równocześnie zaleciło Wydziałowi, rozpowszechnienie między Stowarzyszeniami związkowymi podobizny zasłużonego Prezesa Związku i gorliwego obrońcy praw Stowarzyszeń w parlamencie wiedeńskim.

Wywiązując się z polecenia tego, porozumiał się Wydział z panem Eugeniuszem Jurkiewiczem, artystą-fotografem w Kołomyi, który oświadczył gotowość dostarczenia fotografii dużego formatu $\frac{5}{8}$ cmt. po cenie 6 zł. za egzemplarz.

Fotografia nadesłana do Związku na okaz, odznacza się dokładnem podobieństwem, artystycznym wykończeniem i przystępną ceną. Skutkiem tego uchwalił Wydział Związku na posiedzeniu dnia 12. b. m. zalecić Szanownym Zarządom Stowarzyszeń portret ten do nabywania bezpośrednio u artysty, pana Eugeniusza Jurkiewicza w Kołomyi.

We Lwowie, dnia 12. grudnia 1896.

Za Wydział Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wojciech Biechoński,
zast. prezesa.

Narcyz Ulmer,
sekretarz.

L. 2.600.

OKOLNIK do Szanownych Zarządów stowarzyszeń związkowych.

W myśl uchwały XXII. Walnego zgromadzenia Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, zalecamy jaknajusilniej Szanownym Zarządom stowarzyszeń związkowych do nabywania i rozpowszechnienia ułożony przez pp. Narcyza Ulmera i Jakóba Nawrockiego:

„Podręcznik dla stowarzyszeń udziałowych“

zawierający wiadomości, potrzebne dla założycieli, kierowników, urzędników i organów kontrolujących stowarzyszeń, opartych na ustawie z 9. kwietnia 1873 nr. 70 d. p. p., tudzież dla kas pożyczkowych gminnych i powiatowych. — Mianowicie zawiera ów *Podręcznik* ustawę o stowarzyszeniach, wraz z objaśnieniami, wszystkie ustawy i rozporządzenia rządowe, dotyczące wymiaru podatków i należitości skarbowych; ustawę wekslową, handlową, o ulgach legalizacyjnych; wzorowy statut, regulamin, instrukcję służbową dla funkcyjnarjuszów; objaśnienia o prowadzeniu ksiąg, inwentacyi, zamykaniu rachunków i kontroli; wreszcie wszystkie wzory druków i ksiąg, używanych w stowarzyszeniach kredytowych, wytwórczych, handlowych, spółkach systemu Raiffeisena i kasach pożyczkowych gminnych i powiatowych.

Wstęp zawiera treściwy pogląd na działalność stowarzyszeń (spółek współdzielczych) we wszystkich dzielnicach Polski, tudzież wykaz autorów i prac, w polskim języku drukiem ogłoszonych.

Cena egzemplarza zbroszowanego 5 zł. 20 ct. (wraz z przesyłką pocztową) zaś oprawnego w płótno 5 zł. 55 ct. — (W miejscu cena o 20 ct. niższa).

Nabywać można w Administracyi wydawnictw Związku stow. zarob. i gosp. ul. Hetmańska Nr. 12., za nadesłaniem gotówki.

Pozwalamy sobie wyrazić nadzieję, że światli przyjaciele rozwoju stowarzyszeń udziałowych w naszym kraju, uznając ważność i użyteczność dzieła pp. Ulmera i Nawrockiego dla tejże sprawy, jaknajgorliwiej zechcą popierać rozpowszechnienie „*Podręcznika*“.

Z Wydziału Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wojciech Biechoński,
zast. prezesa.

Dr. Lesław Boroński,
sekretarz Wydziału.

Interpelacya

w sprawie dwuprocentowej należitości od dochodów
z wkładek oszczędności.

Posel Wrabetz wniósł w Izbie poselskiej Rady państwa do ministra skarbu następującej treści interpelacyę:

„Dnia 28. lutego 1893 uchwaliła Izba posłów ustawę, którą zmieniony został §. 5. ustawy z 21. maja 1873 Dz. p. p. nr. 87, dotyczący ulg stempowych, przyznanych stowarzyszeniom zarobkowym i gospodarczym.

„Ustawa ta zalega obecnie w Izbie panów, gdyż ówczesny rząd oświadczył, że ustawę tę będzie mógł wprowadzić w życie dopiero po uchwaleniu reformy podatkowej.

„Dnia 4. maja 1895 minister Plener, przy deba-

cie nad podatkiem rentowym, złożył imieniem rządu deklaracyę, którą tu podług protokołu stenograficznego dosłownie przytaczam:

„Ze strony rządu już stanowczo oświadczone, że na wypadek uchwalenia ustawy o reformie podatków, ta dwuprocentowa należitość — jaką się dziś od stowarzyszeń udziałowych pobiera — zupełnie odpadnie. Nie jest bowiem ona właściwie niczem innem, jak tylko podatkiem rentowym od dochodów z wkładek oszczędności, objętym zamierzoną reformą podatkową — a nie należy równocześnie pobierać podwójnej należitości od jednego dochodu — pod rozmaitymi tytułami. Zapewnienie to składam dziś tutaj — jak je już poprzednio w komisyi złożyłem — a do tego dodam jeszcze, że do zaniechania pobierania tej dwuprocentowej należitości od stowarzyszeń, mamy już poza sobą całą akcyę parlamentarną, że

jest to już stanowczo postanowionem, i że wreszcie doprowadzenie do skutku tego postanowienia będzie dla rządu bardzo łatwem. Prawdopodobnie przypominają sobie panowie, że Izba posłów już przed dwoma laty postanowiła znieść tę dwuprocentową należność. Odnosny projekt ustawy pozostaje w Izbie panów — nie ulega jednak najmniejszej wątpliwości że gdy się uporamy z reformą podatkową, zostanie ów projekt przez Izbę panów przyjęty, i że natychmiast po wprowadzeniu w życie tego olbrzymiego dzieła: reformy podatkowej, będzie rząd mógł zaniechać pobierania od stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych tej dwuprocentowej należności⁴⁴.

„Ponieważ obecnie reforma podatkowa już w obu Izbach Rady państwa została przeprowadzona, i takowa już z dniem 1. stycznia 1898 obowiązywać zacznie, przeto niżej podpisani zapytują obecnego p. Ministra skarbu:

„1. Czy p. Minister podziela zapatrywania ówczesnego p. Ministra, w sprawie zniesienia dwuprocentowej należności pobieranej od dochodów z wkładek umieszczonych w stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych, i czy uważa oświadczenia te jako obowiązujące obecne ministerium?

„2. Jeżeli tak jest — czy jest JE. pan Minister skarbu gotów, wpłynąć na szybkie załatwienie wzmiankowanej ustawy w Izbie panów, ażeby takowa mogła wejść w życie, równocześnie z ogólną reformą podatków?⁴⁴.

Czy dla rękodzielników są odpowiedniejsze Kasy pożyczkowe Raiffeisena, albo też Towarzystwa zaliczkowe systemu Schultzego z Delitsch?

Słusznie zastanawiają się obecnie wszystkie miarodajne sfery nad udzieleniem rękodzielnikowi zdrowego kredytu, gdyż kredyt, udzielony w odpowiedniej wysokości i na tani procent, potężnie przyczynia się do ekonomicznego rozwoju rękodziela. Lecz niestety! przeważnie otrzymują rzemieślnicy kredyt nie w gotówce lecz — u rozmaitych dostawców i przedsiębiorców — w surowym materiale, który właśnie dlatego, że jest na kredyt udzielony, zwykle jest lichy i drogi. Towar taki musi rękodzielnik przyjąć, bo tylko taki na kredyt dostanie, a niema funduszy do zakupienia za gotówkę innego, podług własnego wyboru. Wyprodukowawszy z lichego materiału lichy wyrób, traci odbiorców, a wskutek tego popada w coraz większą zależność od wierzyciela, i często z samoistnego rękodzielnika, przechodzi powoli w stosunek zwykłego robotnika u swojego liweranta-wierzyciela. Uczciwy, nie wysilający go, ro-

zumnie obmyślany kredyt jest przeto dobrodziejstwem dla rękodzielnika — przez taki kredyt zyskuje on bowiem swobodę i niezależność w wyborze potrzebnych mu materiałów, i co zatem idzie: dostawcy jego będą musieli podnieść jakość towaru a obniżyć jego cenę, ażeby nie stracić odbiorcy, który teraz według własnego uznania może każdego z nich porzucić, skoro mu niedogodzą, gdy nie jest związany z nimi zależnością dłużnika.

Któż ma być bankierem rękodzielnika?

Otóż najzdrowszem źródłem kredytu dla drobnego rękodzielnika są Towarzystwa zaliczkowe, oparte na systemie Schultzego z Delitsch. Ich to właśnie największą zasługą a zarazem charakterystyczną cechą jest: że rzemieślnikowi uczciwemu i pracowitemu, a zatem na kredyt zasługującemu, udzielają taniego i — do jego odpowiedzialności finansowej zastosowanego kredytu. Towarzystwa takie, rozciągając swoje czynności na najrozmaitsze gałęzie przemysłu i handlu, są w możności udzielania odpowiednich usług — prawie bez żadnego ryzyka; możliwa bowiem strata w pewnem przedsiębiorstwie powetowaną będzie zyskiem w innym.

Od pewnego jednak czasu rozwija się w Niemczech nader gorliwa agitacja, w sprawie zakładania między rzemieślnikami Kas raiffeisenowskich. Są to drobne Towarzystwa pożyczkowe, operujące w ciasnych kółkach — pod najskromniejszymi warunkami. Do tej pory głoszono, że Kasy takie są przeznaczone i jedynie odpowiednie dla rolników po wsiach; obecnie starają się o przeszczerpienie ich na grunt miejski, głosząc, że do nich należeć mogą jedynie tylko drobni rzemieślnicy, osoby zaś innych zawodów mają być od nich stanowczo niedopuszczane.

Zwolennicy takich Kas prawią o zakładaniu tychże nawet między pojedynczemi rodzinami, o bezpłatnem zarządzaniu nimi i t. d. Nie szczędzą nawet w zapale swoim innym stowarzyszeniom, opartym na systemie Schultzego z Delitsch, rozmaitych zarzutów. Zapominają jednak o tem, że nawet najszczytniejsze hasła nie zastąpią biednemu rzemieślnikowi gotówki w chwilach, gdy on niezbędnie potrzebuje kredytu.

Rzemieślnik w dzisiejszych czasach powinien mieć do dyspozycji taką instytucję finansową, któraby mu nie tylko udzieliła zaliczki na zakupno materiału i wyprodukowanie z niego wyrobów, lecz któraby mu umożliwiła spieniężenie tych wyrobów a ewentualnie przyjęła od niego weksel lub skrypt dłużny, który on otrzymał od swego odbiorcy — zamiast gotówki; — instytucji, któraby dziś przyjąć mogła od niego nawet znaczniejszą gotówkę a jutro mu ją — na żądanie — z procentem oddała. Stał

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych

Stan bierny

	Wkładki oszczędności												Pożyczki zaciągnięte										Saldo rachunku Banku krajowego	
	Stan oszczędności i funduszu rezerwowego (wł. maj.) z końcem miesiąca		Stan na początku miesiąca		Włożono w ciągu miesiąca		Wyjęto w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Stan na początku miesiąca		Zaciągnięte w ciągu miesiąca		Spłacone w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Saldo		Saldo		Saldo	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Belz Tow. zal.	24139	06	33575	84	241	50	416	06	33401	28	17333	34	2200		2600		16933	34						
Biała Tow. kred. i oszcz.	20439	94	54205	93	619	85	409	76	54415	52	34474	68	16171	53	12920		37726	21						
Biecz " wzaj. kred.	16342	22	49300	39	407	59	1960	63	47747	35	11967	96	893		1813		11047	96						
Bircza T. zal.	25402	16	25446	95	3455		135	42	28765	53	52365		16685		19295		49755							
Bochnia T. zal.	25305	45	47318	65	1234	35	685		47368		2100		2250		900		3450							
Bolesławce B. z.	16090	67	19004	72	4891	19	3014	13	20881	78	11472		675		1850		10797							
Bolesławce K. z. „Nadz.”	7597	48	6112	78	1083	77	857	45	6339	10	7950		1650		1900		7700							
Boraczów K. z. i oszcz.	9229	71	7537	01	479	98	455	27	7561	72	13682		5290		5157		13815							
Brzostek T. z.	5123	95	12723	58	200		240		12683	58	9079	66	3420		2430		9069	66						
Cieszanów T. z.	19813	49	55110	60	925		854	79	55180	80	23600		5200		5600		23200							
Czortków " "	21708	54	66608	72	4282	98	2009	24	68882	46														
Dąbrowa " "	108958	36	187853	97	12893	91	5417	72	195330	16	47070	69	19139	70	21263	06	44947	33						
Delatyn B. z. „Nadz.”	8178	92	4320	25	150		170		4308	25	12524		6417		4205		14736							
Debrica Tow. wzaj. kred.	53447	74	196368	06	11410	78	8170	46	199608	38	57482		5210		6280		56412							
Dobczyce St. p. i. o. „Wz. p.”	8711	14	12411	34	10				12421	34	16800		6050		6400		16450							
Dobromil T. z.	40821	86	52229	80	1734	50	1042	04	52922	26	2100						2100							
Dubiecko " "	21421	82	56592	27	510		1854	54	56247	73	17723		6372		5510		18585							
Dukla " "	25264	05	80412	32	3956		1653	62	82714	70	16839		2325		1950		17214							
Dynów " "	14223	16	62563	84	1275		2075	23	61763	61	10001		3000		717	26	12283	74						
Frysztat B. r.	9776	82	93225	03	2959	90	1070	21	95114	72	2919	45					2919	45						
Gliniany T. z.	63470	79	91012	67	5895	09	2031	78	94875	98	46065	22	16214		17170	57	45108	65						
Głogów P. T. z.	47623	39	162518	08	11310	47	11251		162577	31	29430				550		28880							
gorlice T. zal.	144562	33	499182	61	74285	34	63287	46	508180	49	300232	55	105862	95	149591		258497	95						
Grybów " "	41423	82	176851	94	10453	95	6089	76	181216	13	14120				1520		12600							
Husiatyn P. T. z.	12501	49	42399	25	3627	19	3129	79	42896	65	11450		1980		1740		11690							
Jaryczów nowy Kasa zal.	6639	27	835	56			50		835	06	5330		23325		22075		6580							
Jasło Tow. zal.	90494	45	258707	56	29178	31	8660	26	279225	61	77143		15743		36173		56713							
Jordanów St. p. „Pr. i. o.”	30327	37	54363	56	791		809		54345	56														
Kalwaryja zebra. St. o. i. p.	8423	81	31190	10	2063	60	111	64	33142	06	17600				7100		7800							
Kalusz T. zal.	29296	17	53638	55	910	60	1231	77	53317	38							16900							
Kamionka strum. P. T. zal.	28931	53	90181	88	5106	99	4946	79	90342	08					8500		16500							
Kolbuszowa „Szc. Boże”	32935	25	71665	86	4756	29	2201	49	74220	66	17600		7400		4550		18300							
Komarno T. z.	42162	58	81496	01	5003	59	3714	46	82735	14	18800		4050		4816		173212							
Kraków " "	122550	50	349748	91	21412	95	36095	42	335066	44	156627		66401		49816		173212							
Krynica St. p. i. oszcz.	19189	55	87078	45	6756	01	3984	04	89850	42	7600		3800		6600		4800							
Kulików K. z. „Nadz.”	12981	77	11868	40	341		360	05	11849	49	20250				400		19850							
Limanowa T. z. i. o. w. z.	106697	43	126283	80	7995	65	3471	67	130807	78	80744	23	26354	72	32197	27	74901	68						
Lisko Tow. zal.	47386	91	263175	41	7924	25	5073	97	266025	69	48737	24	16533	36	14174	87	51095	73						
Lubaczów St. z.	13263	14	19359	68	1846		632	03	20573	65	13836		2233		2376		13693							
Lubaczów T. kr. miej.	42432	58	36732	97	1185	54	2983	23	34935	28	5227	85	1957	68	1802	85	5382	68						
Lwów Bank zal.	197971	96	670067	52	96825	58	65969	28	700923	82	542970		200655		177275		566360							
" Tow. wzaj. kred.	70410	62	56786	94	937	55	2601	05	55123	44	50778	39	17148		21691	39	46235							
" Pow. T. z.	19819	03	56977	52	6952	71	661	37	62268	86	19700						19700							
" Związek kred.	25755		2969	38	135		412	91	2691	47	99614	95	40087	38	37009	14	102693	19						
" T. bankowe	34576	67	21344	56	576		1322	72	20597	84	102155	44	38163	90	36228	78	104090	56						
" T. z. i. esk.	34908	23	16206	88			1000		15206	88	21002	44	9939	69	8733	26	22208	87						
Maków St. p. i. o. „Wz. p.”	77000	42	155654	41	4385	02	2193	40	157846	03														
Mielec T. z.	19580	71	87032	28	8042	69	1236	62	98338	35	17400				8000		9400							
Mikołajów K. z. „Nadz.”	4692	47	2820	13					2820	13	11585		3480		3310		11755							
Mikulińce T. z.	660	50	113						113		1000						1000							

za miesiąc listopad 1896.

Stan czynny

Saldo odsetek			Reszta pożyczki stanu biernego			Pożyczki udzielone												Koszta założ. rucho- mości i adm.		Reszta pożyczki stanu czynnego				Gotówka	
						Stan na początku miesiąca			Spłacono w ciągu miesiąca			Udzielono w ciągu miesiąca			Stan z końcem miesiąca					z końcem miesiąca					
z końcem miesiąca			z końcem miesiąca			z końcem miesiąca			z końcem miesiąca			z końcem miesiąca			z końcem miesiąca										
zł.	ct.		zł.	ct.		zł.	ct.		zł.	ct.		zł.	ct.		zł.	ct.		zł.	ct.		zł.	ct.			
1696	35			7	56	53246	17		3418	64		3738	37		53565	90		1182	68		20010	52	1418	49	
3948	36					103180	42		19450			21432			105162	42		3180	25		5518	15	2669	21	
1597	68					61246	22		12647	71		13098	81		61697	32		1053	48		14406	01	996	61	
				614	87	95752			12182			12514			95784			1980	26		5814	24	956	06	
4588	80			645	36	73717	30		11552	41		13557	44		75722	33		2274	21		2700	74	1160	33	
2226	61			302	13	38213	54		4968	58		5601			38845	96		1768	46		8473	62	1210	15	
1309	08			3411	11	19508	43		1732	77		2587			20362	66		573	37		5410	74	10		
1500	53			31	94	31923	21		7434	56		7232	10		31720	75		1146	09		10	16	225	30	
1273	60					25803	50		7702	50		8469	88		26570	88		867	32		82		630	59	
				229	55	80571	45		812	45		102	40		79861	40		2860	26		17730	28	309	39	
4756	07			512	02	81465	55		10290	32		14324	74		85699	97		1398	75		4368	70	4391	67	
18135	07			10063	15	333552	36		17041	81		20630	80		337141	35		7579	14		22590		2262	12	
						17531	97		3951	30		6255			19835	67		750	65		9426	68	210	17	
19974	79			6687	56	317139	43		87375	66		93477	80		323241	67		3901	38		5078	92	6953	82	
						33770	77		2967			2710			33512	77		1378	72		1889	21	801	78	
5330	78			467	46	91878	26		4238	55		4735			92374	71		1933	79		5516	61	2096	88	
2417	48					93669	69		6999	61		7411	50		93981	58		2109	88		924	66	655	90	
3613	11			22	75	116518	87		15864	56		19843			120497	31		1889	82		2793	63	3647	85	
2375	45			1163	42	88431	88		3909	58		5880			90402	30		951	89		765	77	192	42	
3909	38			102	56	106854			1421			3195			108628			864	60		468	77	1861	56	
10063	57			297	26	189024	55		37015	32		38796	51		190805	84		5007	52		17834	99	1330	71	
9320	51			452	18	228262	60		15571	50		15277			227968			1953	71		12600		6331	69	
36051	28			20932	53	904609	38		239617	10		232324	74		897315	02		11375	77		47593	42	11935	37	
1201	66					220617	60		2671	75		6768			224713	85		1769	98		7081	11	2876	67	
4265	03			4846	13	66834	86		8333	52		8075			66576	34		1636	49		5691	85	3895	37	
1018	72			503	03	11980	48		3891	97		4855	30		12913	31		631	93		1788	69	211	65	
16947	82			188943	85	397759	08		65281	53		65238			397715	55		6304	83		224626	09	2678	29	
5976	95			83	78	72479			5118			5999			73360			1658	86		16436	52	452	34	
3211	75			182	20	39923	50		607	50		4160			43476			464					1019	82	
				1928	16	86303	21		5268	53		4454	20		85493	88		2740	67		12513	61	688	65	
6320	39			5061	45	112957	63		5683	84		5860			113133	79		2501	70		12677	61	2342	35	
5928	34			5331	31	124434	06		12645	90		14992			126780	16		1182	19		5108	62	1844	55	
7167	48			1687	47	116842	46		4519	91		3866			116188	55		3714	51		31819	91	379	70	
25316	60			1636	79	584632	32		174694	26		174555			584493	06		10662	49		37029	22	25597	56	
3310	79			17	37	111827	79		6103	37		7073			112297	42		2452	13		1089	97	1328	61	
				764	08	39544			4881			5524			40187			1885	05		3060	82	342	47	
10825	97			2080	14	312257	31		66318	03		66607	31		312546	59		2980	67		6414	67	3909	43	
16061	90			547	75	359028	91		35772	20		42479	60		365736	31		3656	60		9177	34	4020	52	
1797	02			458	56	44692	55		3145	42		4212			45759	13		1628	65		1578	71	818	88	
175	20					81675	02		4926	26		4654			81402	76		1175	29		200	89	146	80	
55108	35			47	80	1391655	52		395701	11		448056	26		1444010	67		20710	93		42234	70	13455	63	
4987	74			2466	14	174763	38		34925	55		31072	48		170910	31		4699	97		3567	49	45	17	
						81336	50		2238			853			79951	50		3598	36		15757	39	2480	64	
3606	17					119904	12		36805	14		34346	57		117945	55		3049	13		5300		8451	15	
4294	09			200		137372	35		36816	17		39174	07		139730	25		5855	54		11876	59	6296	78	
4335	66			3919	47	63571	15		11925	13		12380	50		64026	52		4274	68		8630	11	3647	30	
15556	55			115	08	178076	42		22048	15		22332			178410	27		4765	52		64456	03	2885	21	
1404	63			2029	37	115169	93		3635	75		6491	73		118025	91		1853	91		3896	80	4408	93	
435	14			564	90	18430	28		2254	10		2240			18416	18		605	05		1068	42	177	99	
65	12					1401	18		113			130			1418	18		336	51				83	98	

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych

S t a n b i e r n y																
	Stan udziół funduszu rezerwowego (w. majst.) z końcem miesiąca				Wkładki oszczędności				Pożyczki zaciągnięte				Saldo rachunku Banku krajowego			
	Stan na początku miesiąca		Włożono w ciągu miesiąca		Wyjęto w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Stan na początku miesiąca		Zaciągnięte w ciągu miesiąca		Spłacone w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Milówka St. o. i. p. „Opat.”	21892	88	41563	07	2311	71	2294	44	41580	34	14345		350	400	14295	
Mszana dolna Tow. zal.	3213	30	5972	55	1596		702	50	6865	75	4300				4300	
Nadwórna K. z.	44571	91	47983	36	6406	47	6180	74	48209	09	45422	73	18094	32	17644	22
Nisko P. K. z. i. oszcz.	3671	70	2942	54	54	30			2996	84					2067	62
Obertyn Kasa zal. i. oszcz.	5974	98	10245	45	326		559	36	10012	09	6897		172		6725	
Osowiec T. oszcz. i. pot.	115758	52	324583	77	25146	67	14139	89	33559	05					418	08
Pilzno St. oszcz. i. pot.	14755	17	75344	82	5361	15	3391	70	77314	27	8480	68	556	2172	6864	68
Podgórze St. p. i. o. Wz. p.	86115	01	432498	87	22056	57	19457	82	435097	62	33540				36560	
Podhajce T. z.	30516	05	50160	74	2401	80	658	43	51904	11	17466	67	1200		16266	67
Przemysł K. z. rz. i. rol.	163933	02	230747	11	29366	26	29714	29	230399	08	54470		33571	45363	42678	
Radomyśl St. o. i. pot.	8407	02	12228	92	490	10	489	88	12239	14	10602		5472		9962	
Radymno K. z.	12316	83	18083	67	350		992	37	17511	30	16585		3900		16910	
Radziechów T. z.	69759	49	151318	16	7592	95	6501	68	152409	43	21000				21000	
Rawa ruska K. z. i. oszcz.	8133	52	31879	29	3754	30	2781	93	32851	66	5680		120		5560	
Robertyn T. z.	26651	81	52917	43	5600	25	5692	75							2613	98
Rozdół „n”	4489	26	4335	15	60	49	29	77	4365	84	9900				10400	
Rudki „n”	24732	31	63640	09	1511		1705	23	63446	80	12800		500		12100	
Rudnik K. z. i. oszcz.	2682		2077		7581	61	1000		8658	61					132	34
Sambor K. z. rz. i. rol.	7068	68	24914	07	3274	53	3214	51	24974	09	17860		2735	2765	17830	
Sądowa Wisznia K. z. „N.”	16469	05	11547	65	95	75	214	90	11428	50	30539		12591	10619	32511	
Sędziszów T. wzaj. kred.	36035	59	95196	46	4196	98	2193	02	97200	42	38467		9706	07	8351	07
Sieniawa T. z.	30481	09	41604	27	41	85	877	43	40768	69					39822	
Skalał Tow. z. i. kr.	44892	18	41476	17	6546	99	2965	42	45057	74	38674	25	10200	4507	25	44367
Sokal T. z.	38494	37	115010	07	2109		2797	90	114321	17	43425	93	1600		43525	93
Sokolów K. z.	15566	84	33113	24	3881	24	1202		35792	53	14600	01			14600	01
Stanisławów B. z.	61498	40	84235	36	19395	29	10513	08	93117	57	110232	35	46792	50	47193	50
„T. w. k. mieszc.	91260	42	227853	98	22589	22	12314	84	238128	36	68187	02	8283	19729	56741	02
Strusów K. oszcz. i. pot.	10962	15	32043	66	2708	02	2187	45	32564	22	3790		500	100	4190	
Stryj Tow. zal.	47189	44	90542	40	2274	36	2777	40	90039	36	6000				6000	
Szczeczek Tow. Kasy zal.	9556	42	9978	41	135		179	68	9933	73	12445		3550	3750	12245	
Thumacz St. kr. „oszcz.”	28824	21	94574	27	7899	71	7360	99	95122	99	14117				12637	
Turka P. T. z.	11089	37	39953	45	6218	22	543	39	45628	28	14847	79	3190	95	6055	
Tysmienica K. z. „Wiara”	15216	67	49296	98	524	10	918	53	48902	55	2700				2700	
Ulanów T. z.	2263		2479	11	3090				5569	11	9584				224	
Ustrzyki dolne T. zalicz.	6656	17	20276	66	297		134	31	20439	35	9210		322		222	
Zakliczyn T. wzaj. kred.	9829	37	22801	59	1993	18	2705	15	22089	62	24675		100		24575	
Zaleszczyki T. kr. „Pomoc”	2344	47	3560	62	1352	35	81		4831	97	3000		2800	2000	2800	
Zator T. z.	887	50	2027	31	10				2037	31						
Zbaraż T. zal.	41859	45	47807	94	1544	50	1327	96	48024	48	15800		2600		12900	
Ziociów T. z.	94347	17	190659	24	7152	65	9983	16	187828	73					2147	40
Żółkiew „n”	47179	71	64623	37	174		1962		62834	37	52625		8000	2300	58325	
Żydaczów P. K. z. i. o.	6318	46	71380	76	2738	61	2549	16	71570	21	3250		500		2750	

za miesiąc listopad 1896.

S t a n c z y n n y																							
Saldo odsetek	Reszta pożyczki stanu bieżnego				Pożyczki udzielone								Koszta założeń, rucho- mości i adm.		Reszta pożyczki stan czynnego				Gotówka				
					Stan na początku miesiąca		Spłacono w ciągu miesiąca		Udzielono w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca												
	z końcem miesiąca				zł.		ct.		zł.		ct.		zł.		ct.		z końcem miesiąca				zł.		ct.
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
2107	97		646	31	60379		318		461		60522		1420	28	18083	42					496	80	
637	86		119	85	13323	88	3172	14	3192	67	13344	41	650	17		23	90					1118	28
2943	24				111067	70	21529	24	24253	52	113791	98	1224	26	28638	55					9	90	
212	54		10	65	4999	89			1115		6114	89			599	53					177	31	
2225	88		486	61	22863		5301		5137		22749		2191	06		452	25					32	25
19218	94		11411	87	422527	52	14345		21860		430042	52	3309	65		37472	71			11573	08		
4546	28		2042	38	99012		5948		7073		100137		1953	45		2472	42			959	91		
28702	22		90		559083	34	141161	33	152269	55	570191	56	6304	81		607	73			9460	75		
8034	71		2332	93	102983	81	5119	18	2520		100384	63	1706	60		2995	40			6460	07		
23250	24		9108	25	406491		53600		50564		403455		45634	38		10768	56			9510	65		
644	10				29532	80	4585		4331		29278	80	900			285	99			787	47		
2307	50		82	20	42509	97	3298	05	5770		44981	92	941	11		1865	52			1339	28		
12285	62		4033	81	237644	22	14839	58	16881	75	239686	39	4262	53		13293	04			2246	39		
2677	10		796	79	48610	50	2730	50	4865		50745		695	07		68	51			1124	17		
4001	22		2103	62	70040	77	1546	85	1321		69814	92	1751	64		16708	55			1410	29		
122	50		159	17	17026	08	483	60	985		17527	48	499	65		1274	52			235	12		
3468			231	34	91144	07	5697	28	5724		91170	79	3136	55		7437	14			2366	37		
141	15		28	02	4025				3055		7080					2565	19			1864	59		
997	61		221	84	29161	99	6108	79	7117		30170	20	19271	60		300	76			1349	66		
3137	60				57262	34	8168	58	10738		59831	76	1797	38		1387	12			529	89		
2923	10		6332	43	151226	95	25998	57	23990	89	149219	27	2675	63		22760	42			7668	22		
3982	18		1437	81	69715	56	3476	14	3115		69354	42	1541	17		2789	01			2985	17		
5639	33		1046	49	110378	44	20599	93	30578	16	120376	67	152			13075	54			7398	53		
6090	23		215	84	157963	53	12242	74	12712		158432	79	2495	90		39972	29			1746	56		
884	84		1676	70	60450	08	4223		5075		61302	08	860	97		5885	53			3472	34		
8794	80		1924	66	209738	57	56551	71	59978	92	213165	78	7233	04		51444	86			6044	22		
18655	55		1158	53	384208	90	101179	17	99945		382974	73	4891	22		10291	36			7786	57		
3701	97				48037	56	2316	45	3865		49586	11	1570	80		95				166	43		
11309	80		5674	06	137943	90	15133	94	12056	56	134866	62	4083	84		19876	54			2258	08		
587	44		25	12	30254	40	892	71	954		30315	69	636	07		1003	84			392	11		
6152	64				126469	43	26095	74	26466		126839	69	1840	21		12019	94			2037			
2310	32				60079	13	6517	95	8662	54	62223	72	2592	58		468	85			6124	94		
1718	80		286	22	64712	80	4079	80	3164	60	63797	60	1440	13		2433	92			1152	59		
420	32		4435	14	13399		128		650		13921		485	33		4938	79			2702	45		
1278	72		64	29	35784	11	1618	29	2248		36413	82	767	53		574	10			3	08		
861	82		859	50	56693	22	6228	12	4895	89	55360	99	1632	71		334	29			837	32		
771	85		46	93	8787	17	769	05	1710		9728	12	621	53		78	70			1366	92		
138	73				2629	20	1064		1061	67	2631	53	282	01						150			
6063	12		6849	07	104119	05	6150	90	6255		104223	15	2361	42		7267	58			3991	37		
8158	19		3356	41	246213	15	6638	58	8190		247764	57	4646			37332	77			3947	16		
677	37		1014	03	153975	56	4011		2225		152189	56	5881	81		5697	17			7309	13		
2525	49		599	67	76466	34	5495	86	6130		77100	48	2023	06		1864	07			2776	23		

się to może tylko w takiej instytucji, która operuje na większą skalę, w rozmaitych gałęziach przemysłu i handlu, która nie dzieli rękodzielników na drobnych rzemieślników i fabrykantów, która nie tworzy nowych stanów, ani istniejących nie rozdrabnia, która jednych warstw społecznych przeciwko drugim nie rozdrabnia, która nikogo potrzebującego — a zasługującego na kredyt od siebie nie usuwa.

Wszyscy rękodzielnicy, tak drobni jak fabryczni, są tak ściśle stosunkami związani z kupcami, rolnikami, urzędnikami, mieszczańami i t. p., że oddzielanie ich i tworzenie osobnych grup, a tembardziej jakiegokolwiek instytucji pieniężnej np.: Kas raiffeisenowskich specjalnie tylko dla nich, nie tylko nie jest wskazane, lecz przeciwnie byłoby szkodliwym. Obiecując więcej — niż możnaby później dotrzymać z obietnicy — powiększyłoby się tylko szeregi niezadowolonych. Lepiej zatem pracować nad pomyślnym rozwojem istniejących i zakładaniem nowych Towarzystw zarobkowych i gospodarczych, niż otwierać instytucje, oparte na nieodpowiednim dla przemysłowców systemie Raiffeisena.

Ze Związku.

Posiedzenie Wydziału Związku odbyło się dnia 12. grudnia 1896 pod przewodnictwem wice-prezesa Związku, p. Wojciecha Biechońskiego.

Obecni członkowie Wydziału pp.: dr. Bandrowski, Biechoński, dr. Jabłoński, dr. Lechowski, Merunowicz, ks. Reszetyłowicz, Terenkoczy i Żardecki; jakoteż ze strony biura sekretarz Związku, Ulmer i lustrator, Domagalski.

Sprawozdanie sekretarza Związku z czynności biura za czas od 1. października do 12. grudnia 1896 przyjęto do wiadomości, i powzięto szereg odpowiednich uchwał.

Członkiem Zarządu funduszu zaopatrzenia na kadencję trzyletnią 1896—1899, wybrano ponownie dra Tadeusza Skałkowskiego.

P. Merunowicz złożył sprawozdanie z organizacji i przedwstępnych kroków, poczynionych celem utworzenia oddziału tkackiego przy Związku.

Uproszono W. Żardeckiego, by zwołał imieniem Wydziału Związku komitet wykonawczy oddziału tkackiego, na pierwsze posiedzenie do Łańcuta.

Ponieważ Wydział Związku w ciągu lat dwóch wyczerpał wszystkie środki, zmierzające do przeprowadzenia sanacji „Banku chrześcijańskiego w Kossowie“ i nie może przyjąć odpowiedzialności za wadliwą gospodarkę obecnej Dyrekcji Banku, przeto uchwalono wykluczyć stowarzyszenie pod firmą „Bank chrześcijański

w Kossowie“ ze Związku, i uchwałę tę publicznie ogłosić.

Zalecono Prezydium Związku, by postarało się o umieszczenie w czasopiśmie „Związek“, praktycznego objaśnienia o nowej ustawie podatkowej, o ile ona dotyczy stowarzyszeń.

Lustrator p. I. Domagalski złożył sprawozdanie z lustracji przeprowadzonych przez niego i Delegata Banku krajowego, które przyjęto do wiadomości i powzięto uchwały, dotyczące uzupełnienia organizacji niektórych Stowarzyszeń.

W wykonaniu uchwał i rezolucyj XXII. Walnego zgromadzenia:

a) wybrano komisję, złożoną z pp. Merunowicza, Terenkoczy i Ulmera, która ma ułożyć program wykładów, dla urządzić się mającego kursu praktycznego dla funkcyonaryuszów Stowarzyszeń;

b) postanowiono wnieść petycję do Sejmu o urządzanie kursów handlowych w kraju, przynajmniej w większych miastach;

c) postanowiono zająć się czynnie rozpowszechnieniem „Podręcznika dla stowarzyszeń udziałowych“ opracowanego przez pp. Nawrockiego i Ulmera;

d) postanowiono wnieść do Wydziału krajowego podanie o moralną i materialną pomoc w zawiązywaniu Towarzystw zaliczkowych w tych miejscowościach, w których założenie takich stowarzyszeń byłoby pożądanem;

e) uchwalono zalecić osobnym okólnikiem rezolucję, przyjętą przez XXII. Walne zgromadzenie Delegatów, w sprawie kompensaty długów udziałami, lokacyi funduszu rezerwowego, praw członków do głosowania na Waln. zgrom., częstszego lustrowania słabszych stowarzyszeń, przyjmowania do bilansów zaległych odsetek, informowania się co do działalności stowarzyszeń na polu handlowem i przemysłowem;

f) uchwalono zalecić Stowarzyszeniom do nabywania portret Prezesa Związku, p. Stanisława Szczepanowskiego, w wykonaniu artysty fotografa p. Jurkiewicza w Kołomyi.

Przyjęto do Związku „Kasę zaliczkową i oszczędności w Rudniku“; przyjęcie czterech innych Towarzystw uczyniono zawisłem od wyniku lustracji — a jednemu Stowarzyszeniu przyjęcia odmówiono.

Na wniosek dra Lechowskiego przeprowadzono obszerną dyskusję nad zabezpieczeniem przyszłości takich dyrektorów, którzy są zarazem płatnymi urzędnikami stowarzyszeń na wypadek, gdyby ponownie do Dyrekcji nie zostali wybrani.

Uchwalono zebrać potrzebne materiały i przedłożyć odpowiednie wnioski przyszłemu Walnemu zgromadzeniu.